

Potápěčská etiketa: Buddy

"Co to je za člověka, který nás chce poučovat, jak se máme chovat? Je nám to vůbec zapotřebí?"

První omyl spočívá v tom, že stačí používat selský rozum a ten nám poradí, jak nejlépe se zachovat za nejrůznějších okolností. Skutečnost je ovšem taková, že lodi, čluny a mořské hlubiny nejsou pro každého důvěrně známým prostředím, proto existuje reálné nebezpečí, že někde uděláme chybu.

Nejrůznější kodexy chování byly vytvořeny proto, aby se zabránilo možným nedorozuměním vedoucím až k soubojům, válkám a jiným nepříjemným a nebezpečným událostem. Nehody při potápění sice nebývají tak dramatické, ale nezapomínejme, že lodní šrouby a dusík mohou způsobit stejnou škodu jako meče a katany.

Přiznejme si, že chování některých potápěčů může být, mírně řečeno, nepříjemné a znepokojivé. Naštěstí to bývá někdy jen k smíchu. Faux pas a chyby jsou často zdrojem zábavy a veselí.

Tento seriál na téma potápěčská etiketa je výsledkem pečlivého pozorování potápěčů a jejich chování, ale samozřejmě také zkušeností, jak to kdysi definoval Oscar Wilde: Zkušenosti jsou souhrn našich chyb.

BUDDY (KAMARÁD)

Někteří potápěči tomu nechtějí věřit, ale bezpečnost i zábava při potápění spočívají na stejném základě: na systému *buddy*. Jednoduše řečeno, díky blízkému parťákovi můžete počítat s pomocí a/nebo s poskytnutím vzduchu. Čtyři oči vidí víc než dvě, což se týká nejen kontrol bezpečnosti, ale také širšího záběru během našeho pozorování. Dva lidé vidí více než jedinec, navíc si mohou potápění (a nejen to) společně více užít.

Chovat se dobře ke svému kamarádovi a ujišťovat se, že je s ním vše v pořádku, je doslova povinností každého potápěče. Jestliže tak nečiníte, dříve nebo později „toho bude mít dost“, začne vás ignorovat, nebo vás dokonce neupozorní na blížícího se úžasného bílého žraloka, zatímco si seřizujete svůj kompenzátor vztlaku (BCD). Proto platí, že ať jste si přivezli svého buddyho s sebou, nebo si ho našli až na místě, vaše povinnosti i respekt vůči němu zůstávají stejné. A jestliže se navzájem neznáte, měli byste se k němu chovat co nejzdvořileji.

Navzájem se představte, a sice coby potápěči. Nestačí pouze se usmát a říci „ahoj, já jsem Honza“. Stručně (!) o sobě povyprávějte, zmiňte se o svých zkušenostech, ale i tom, co se vám líbí pod vodou. Pomocí těchto jednoduchých (ale důležitých) konverzačních témat prolomíte první ledy a váš buddy vám začne věnovat větší pozornost, navíc velmi pravděpodobně pohovoří i on o svých ponorech a o tom, co očekává. Zeptejte se ho, kde se potápěl a kolik ponorů má za sebou. O jeho zážitky a zkušenosti projeďte skutečný zájem. Když poznáte jeho limity, pomůže vám to předejít nepříjemným překvapením pod vodou, zároveň si budete navzájem bližší. Zeptejte se, v jaké poloze se chce nacházet a pohybovat vůči vám, protože oba byste se měli okamžitě vidět jen při pootočení hlavy. Nováčky se snadno poznají podle toho, že průběžně rotují kolem tří os. Samozřejmě platí, že když si přivezete svého buddyho z domova, NEMUSÍTE se jej vyptávat na jeho dosavadní životní zkušenosti.

Je-li váš buddy méně zkušený než vy, měli byste se co nejméně nápadně přizpůsobit jeho schopnostem a limitům daných jeho certifikací, nikdy by tomu nemělo být naopak. Vyhněte se všemu, co by mu mohlo být nepříjemné a/nebo jej dostalo pod tlak. Přizpůsobte se tempem, hloubkou i timingem jeho dovednostem a rychlosti jeho spotřeby. Tajně se vydat do hloubky 40 metrů, abyste si zblízka prohlédli rohovitky, zatímco váš buddy bude čekat v 18 metrech (i když jen chvíli) je prostě neslušné.

Dohodněte si podvodní signály. Běžně (možná až příliš často) se používají signalizační chrastítka všech druhů a tvarů, která každý zná a rozpozná. Ne každý však ví, že může křiknout do regulátoru, aby byl

zaslechnut. Chcete-li tento systém používat, řekněte to svému buddymu a pro jistotu si jej na hladině vyzkoušejte. Určitě není ideální chytit někoho za ploutev, ale pořád je to lepší, než mu plácnout do stehna. Správné místo pro dotek jiného člověka pod vodou je poklepání na rameno.

Komunikujte. Ukažte svému buddymu, co se vám zdá být zajímavé. Vyhněte se však zdlouhavým úvahám o věcech, které mohou vašeho partnera fascinovat asi do té míry jako nějaká silniční značka. Setrvat deset minut nad dělostřeleckým nábojem je možná až příliš dlouhá doba, pokud váš buddy není milovníkem vojenské historie.

Jestliže vám je však přidělen podvodní fotograf, požádejte manažera potápěčského střediska o výraznou slevu za ponory!

CO NEDĚLAT

- Nechtejte svého buddyho za hadici BCD, jestliže ztratil kontrolu nad vztlakem a klesá. Ani nevysvětluji proč. Máte-li nějaké pochybnosti, je načase znovu si přečíst svůj manuál *Otevřená voda* – části týkající se výbavy a systému buddy.
- Vyhněte se různým vtipům a legráckám jako např. uzavření přívodu vzduchu nebo sejmutí masky, zvláště v případech, kdy neznáte buddyho velmi dobře.
- Jste-li u svého buddyho příliš blízko, použijte P-ventil. Smí se to však provést jen v neoprénovém obleku, je-li váš a ne vypůjčený.

ZÁVĚREČNÉ ÚVAHY

Ať je váš buddy někdo nový, nebo je to váš dlouholetý potápěčský kolega, vždy jej požádejte, aby provedl bezpečnostní kontrolu, i kdyby jste byli jen na malém gumovém člunu: toto pravidlo se zanedbává vůbec nejčastěji. Přitom se jedná o maličkost, která zabere sotva jednu minutu, která však zaručuje bezpečnost a

klid.

Opustit svého buddyho ve vodě nebo na hladině je nejen vrcholně neslušné: v případě nehody by to mohlo mít i velmi vážné právní důsledky.

Rada od divemastera. Jestliže organizujete ponor a stanovujete, kdo se bude potápět s kým, platí základní pravidlo, že je třeba vytvářet vyrovnané a harmonické dvojice. Pokud se nemusí dodržet nějaké speciální směrnice daného potápěčského střediska (např. spárování potápěčů, kteří se znají), měli by dvojice tvořit pokročilí (experti) s pokročilými (experty) a nováčci s nováčky. Víím, že to může být pro vás náročnější, ale lze to vyřešit použitím staré dobré metody: blíže k sobě umístěte ty potápěče, kteří vyžadují větší pozornost. Je třeba si uvědomit, že zkušení potápěči, kteří si zaplatili za ponor, tam nejsou od toho, aby se starali o ostatní, to je vaše práce.